

Gäller för: VE Bild o funktionsmed

Giltig från: 2026-04-16

Innehållsansvar: Ann-Charlotte Andersson, (annan29), Sektionsledare

Giltig till: 2028-02-13

Granskad av: Joakim Palmquist, (joapa1), Specialistläkare

Godkänd av: Christian Göransson, (chrgo6), Verksamhetschef

Buköversikt – konventionell röntgen

Förändringar sedan föregående version

Förlänger giltighetsdatum. Reviderat textinnehåll. Förtydligat vad som gäller vid sondläge barn och lagt en punkt (punkt D).

Syfte

Radiologisk konventionell metod för undersökning av buk där konventionell underökning räcker. Exempelvis: främmande kropp, spiral, sondläge eller toxisk dilatation. För bakomliggande, grundläggande information så riktlinje Konventionella röntgenundersökningar.

Metodblad

Projektioner

1. Frontal (övre):

Patienten i ryggläge.

Kriterier: Diafragma ska vara med.

2. Frontal (nedre):

Patienten i ryggläge.

Kriterier: Symfyssen ska vara med.

Frontalbild (stitch)

En ihopsydd frontalbild (stitchad) med samma kriterier det vill säga diafragma respektive symfyssen ska vara med.

3. Frontalbilder (stående övre och nedre frontal:)

Tas som bild 1 respektive 2. Tas i PA-läge, magen mot detektorn. Skriv i bilden att den är tagen stående.

Kriterier: Diafragma respektive symfys ska vara med på bilderna.

Frontalbild (Stitch stående) En ihopsydd frontalbild (stitchad) med samma kriterier det vill säga diafragma respektive symfyssen ska vara med. Skriv i bilden att den är tagen stående.

4. Sidolägen (höger och vänster): Bilder med horisontell strålriktning. Om patienten är så dålig att endast en bild kan tas, ska det vara med höger sida upp och patienten ska ligga på sida i 5 minuter innan bildtagning för att eventuell gas ska hinna förflytta sig.

Kriterier: Bilder från diafragma till symfys.

Bildtagning **A. Standard vid frågeställning ileus, volvolus och fri gas ska i första hand vara DT-buköversikt. Om ej möjligt:** Bild 1 och 2 (liggande frontal övre och nedre buk) eller stitchad frontalbild samt 2 stycken bild 3 (stående frontal övre och nedre buk) eller stitchad stående frontalbild.
Om patienten inte kan stå tas 2 stycken bild 4 (sidolägen med höger respektive vänster sida upp).

B. Främmande kropp eller försvunnen spiral. Bild 1 och 2 (övre och nedre frontal).

C. Sondläge. Nasogastrisk sond eller PEG. Endast bild 1 (frontal övre buk). Spruta 10 ml Omnipaque 240 mgI/ml eller motsvarande och ta bild. Efter bildtagning sprutas 10 ml NaCl.

D. Toxisk dilatation. Första gången bilder som bildtagning A. Därefter endast bild 1 och 2 (liggande frontal på övre respektive nedre buk).

Angående toxisk dilatation av colon finns varierande rekommendation hur ofta man bör upprepa undersökningen. Vår allmänna rekommendation är att ett intervall om 12 timmar kan vara lämpligt. Dock bör man beakta den aktuella situationen så därför kan tätare intervall någon gång vara adekvat.

Barn **A.** På små barn med **invaginationsfrågeställning, ileus, fri gas med mera** tas en frontalbild (liggande) och en sidolägesbild (med höger sida upp) med horisontell strålriktning. Om patienten kan stå ska andra bilden tas i stående med horisontell strålriktning.

B. Vid känd **Obstipation** tas en frontalbild, annars gäller samma bildtagning som A.

C. På frågeställning **Kateterläge** tas en frontalbild och

en horisontell bild med barnet liggande på rygg.
Prematura barn, se styrdokument: [Lungor och buköversikt på inneiggande prematura barn](#)

D. Sondläge. Nasogastrisk sond eller PEG. Endast bild 1 (frontal övre buk). Fråga radiolog om vilken kontrast som ska användas och vilken mängd. Fråga även hur mycket NaCl som ska sprutas efter bildtagning.

Bildpresentation Bild 1 och 2 och därefter bilderna 3 eller 4. Sidolägena med höger sida upp först.

Förberedelser Inga.

Relaterad information

Riktlinje Konventionella röntgenundersökningar.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Bild o funktionsmed

Innehållsansvar: Ann-Charlotte Andersson, (annan29),
Sektionsledare

Granskad av: Joakim Palmquist, (joapa1), Specialistläkare

Godkänd av: Christian Göransson, (chrgo6), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9700-757502554-80

Version: 9.0

Giltig från: 2026-04-16

Giltig till: 2028-02-13